

til grund, at den meget vidtgående offentlige styring og kontrol, herunder også i boer, hvor myndige personer deler arven mellem sig, er ganske utidssvarende.

Det kan som påpeget af Skiftelovsudvalget imidlertid ikke anbefales, at behandlingen af dødsboer helt overlades til arvingerne uden nogen som helst form for tilsyn fra skifteretternes side eller anden offentlig kontrol.

Mange hensyn tilsiger, at det offentlige involveres i et dødsboskifte. Den eller de efterladte står ofte i en følelsesmæssig vanskelig situation, hvor det kan være svært samtidig også at overskue og skulle tage stilling til de mange praktiske spørgsmål, der nødvendigvis opstår i tilknytning til et dødsfald.

Efter dansk tradition er det skifteretten, der fastlægger kredsen af arvinger, samt rådgiver om, hvorledes boet skal behandles. Det er fra alle sider erkendt, at der hos de danske skifteretter er opbygget en betydelig og værdifuld ekspertise, og at vejledningen foregår på en måde, der yder befolkningen en udstrakt og god service. Endvidere har dette system den fordel, at skifteretten kan gribe ind i de få tilfælde, hvor der er behov for straks at føre kontrol med boets aktiver. Hensynet til de efterladte generelt taler således for på dette område at bibeholde skifterettens rolle i den indledende fase i forbindelse med skifte af et dødsbo.

Men også hensynet til enkeltarvinger gør en offentlig kontrol ønskelig. I en del dødsboer vil der således kunne være usikkerhed om, hvem der er arvinger. Det må derfor sikres, at de rigtige arveforhold bliver oplyst og afklaret. Arvens fordeling mellem arvingerne kan ligeledes give anledning til problemer. Dette kan f.eks. skyldes tvivl om den rette forståelse af et testamente eller tvivl om, hvem der er far til et barn. Også indviklede arveretlige regler, f.eks. vedrørende adoptivbørns arveret, kan begrunde usikkerhed.

Er der blandt et solvent dødsbos arvinger umyndige eller personer, der på grund af fysisk eller psykisk svækkelse m.v. ikke selv på betryggende måde kan varetage deres interesser, eller personer, man ikke kan komme i forbindelse med, kræver hensynet til deres ret, at det sikres, at de bliver repræsenteret under boets behandling, og at de ved bodelingen får deres ret til arv opfyldt.

For at sikre kreditorernes interesser må der fra begyndelsen være kontrol med, om boerne er solvente eller ej. Er et dødsbo insolvent, skal boets midler som udgangspunkt benyttes til at dække kreditorernes krav i overensstemmelse med konkurslovens bestemmelser om konkursordenen. Sådanne opgør

mellem kreditorerne kan ikke overlades til private, men må forestås af kvalificerede bobehandlere.

Mange interesser i forhold til private borgere, der berøres af et dødsfald, taler således for, at det offentlige rådgivning og kontrol med dødsboer bibeholdes i et vist omfang.

Offentligretlige interesser begrundes ligeledes en vis kontrol. Skattemyndighederne har således en åbenbar interesse i at kunne føre kontrol med, at boets formueforhold svarer til de oplysninger, der er registreret om den afdødes formueforhold. Af hensyn til korrekt beregning af eventuelle boafgifter skal skattemyndighederne kunne kontrollere værdiansættelserne af boets aktiver og passiver og om fornødent kræve korrektion af disse.

Dette forudsætter, at der indleveres en opgørelse over, hvad der forefindes af aktiver og passiver i boet, og en angivelse af, til hvem og hvorledes arven fordeles.

Herudover tilsiger også hensynet til beregning af eventuel indkomstskat af dødsboets indtægter og af dødsboformueskat en vis kontrol.

Sammenfattende kan en lang række hensyn således begrunde, at en skifteordning ikke blot baseres på, at arvingerne selv finder sammen og foretager fordelingen af boets midler samt indgiver de fornødne indberetninger til myndighederne.

Med det foreliggende forslag tilstræbes disse hensyn varetaget på en langt smidigere og mindre indgribende måde end efter det eksisterende system. Ved i selve loven at angive betingelserne for udlevering af et dødsbo til alle andre behandlingsformer end udlevering til bobestyrerbehandling, er det gennem regeludformningen i højere grad muligt at skabe sikkerhed for, at der opnås kendskab til kredsen af arvinger og vished om boernes solvens.

Lovforslaget lægger op til en betydelig begrænsning af det uforholdsmæssigt store arbejde med revision af de indsendte boopgørelser, der kendes i dag.

Dels vil der i et ikke ubetydeligt antal privatskiftede boer overhovedet ikke være behov for udarbejdelse af boopgørelser. Det drejer sig om de boer, hvor der hverken skal svares boafgifter eller dødsboskat, og hvor betingelserne for forenklet privat skifte i øvrigt er opfyldt. I disse boer vil der alene være behov for, at der i forbindelse med boets udlevering indsendes en opgørelse over boets aktiver og passiver, således at skattemyndighederne får mulighed for at sammenholde oplysningerne om boets formueforhold med tidligere oplysninger fra afdøde samt at kontrollere værdiansættelserne i boet.

I øvrigt vil der i privatskiftede boer, hvor der er arvinger, der er repræsenterede ved væg eller skifteværge, være behov for at påse, at arven er delt kor-